

Αντιπεριφερειάρχης Ενέργειας, Περιβάλλοντος & Μεταφορών Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

Εισήγηση στο Θέμα : «ο ενεργειακός σχεδιασμός της χώρας και η ανταγωνιστικότητα του λιγνίτη. Δυτική Μακεδονία, ώρα μηδέν».

Ο εγχώριος λιγνίτης στήριξε για χρόνια την μεταπολεμική ανάπτυξη της χώρας, καθορίζοντας τους ρυθμούς εξέλιξης της περιφερειακής και εθνικής μας οικονομίας. Παρά την στοχοποίηση του για διάφορους λόγους συνδεδεμένους κυρίως με τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και την λεγόμενη αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, ο λιγνίτης εξακολουθεί να είναι το κύριο καύσιμο για φθηνή, συνεχόμενη και αξιόπιστη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, στόχο που εξασφάλισε ο ορυκτός πλούτος του ενεργειακού άξονα της περιοχής μας.

Χαρακτηριστικά κατά το χρονικό διάστημα των ετών 2010-2012 η Δυτική Μακεδονία συμμετείχε με ποσοστό από 52% έως 55% στην συνολική ηλεκτρική παραγωγή στο διασυνδεδεμένο σύστημα. Ωστόσο, σήμερα, βρισκόμαστε αντιμέτωποι με το φαινόμενο της συνεχούς μείωσης της συμμετοχής του λιγνίτη στο ενεργειακό ισοζύγιο, την υπολειτουργία των λιγνιτικών μονάδων και τις αθρόες εισαγωγές ηλεκτρικού ρεύματος, οι οποίες έχουν αρχίσει να υποκαθιστούν σε μεγάλο βαθμό την εγχώρια παραγωγή, μειώνοντας αντίστοιχα την συμμετοχή του λιγνίτη στο ενεργειακό μίγμα σε ανησυχητικά επίπεδα.

Προκειμένου να εκτιμήσουμε τις δυνατότητες εφαρμογής ενός ολοκληρωμένου εθνικού ενεργειακού σχεδιασμού, ο οποίος ουδέποτε υπήρξε σε αντίστοιχο θεσμικό επίπεδο, θα πρέπει να οριοθετήσουμε και να συνειδητοποιήσουμε το γενικότερο οικονομικό, ανταγωνιστικό και ευρωπαϊκό περιβάλλον εντός του οποίου καλείται, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η χώρα μας, να δραστηριοποιηθεί η ΔΕΗ και η Εγχώρια παραγωγή ενέργειας γενικότερα.

Η ευρωπαϊκή πολιτική με τους στόχους που θέτει σχετικά με την μείωση έως 20 % των εκπομπών CO₂ και αύξηση έως 20% της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και με τις γενικότερες πολιτικές που προωθεί σε σχέση με την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και της πλήρους απελευθέρωσης της αγοράς ενέργειας, διαμορφώνει ένα ασφυκτικό πλαίσιο για την ανάπτυξη εθνικών πολιτικών με γνώμονα τα εθνικά ενεργειακά μας χαρακτηριστικά. Μετά την αποτροπή του σχεδίου της "μικρής ΔΕΗ", ο μηχανισμός εφαρμογής των ΝΟΜΕ με στόχο την σταδιακή μείωση του μεριδίου της ΔΕΗ στην λιανική αγορά σε ποσοστό κάτω από το 50% έως το τέλος του 2019, θα υποχρεώσει την επιχείρηση να διαθέτει την παραγωγή της στους ανταγωνιστές της κάτω του κόστους, ειδικότερα αν δεν διασφαλιστεί η τιμή εκκίνησης των δημοπρασιών. Η στρατηγική κατάργησης παντός είδους μονοπωλίου ή προνομίου της ΔΕΗ, ως μορφή αθέμιτου ανταγωνισμού, δημιουργεί πολλαπλά προβλήματα στο άνοιγμα της επιχείρησης σε νέες επενδύσεις εκμετάλλευσης του λιγνίτη, όπως χαρακτηριστικά συνέβη στην περίπτωση του ορυχείου Βεύης ενώ η απουσία θεσμικού πλαισίου στην περίπτωση εκμετάλλευσης ορυχείων από ιδιώτες, που συμβάλλονται απλώς για την προμήθεια λιγνίτη με την ΔΕΗ, χωρίς η τελευταία να θέτει το κανονιστικό πλαίσιο της δραστηριότητάς τους,

δημιουργεί σωρεία προβλημάτων στην λειτουργία τους και την τροφοδοσία των μονάδων που αποσκοπούν.

Οποιαδήποτε ενεργειακός σχεδιασμός έχει ευθεία αναφορά την περιοχή μας, η οποία στήριξε την ενεργειακή αυτάρκεια της χώρας, μέσω της εκμετάλλευσης των αποθεμάτων της σε λιγνίτη. Η εναρμόνιση της εθνικής και περιφερειακής ενεργειακής πολιτικής με τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό σχεδιασμό, έχει ως βασικό προαπαιτούμενο την αποδοχή κάθετων πολιτικών σε ζητήματα, τα οποία εκτός της εθνικής τους σημασίας, συνδέονται με την αξιοποίηση και την ανάπτυξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων μας, ένα από τα οποία είναι αναμφίβολα για την περιφέρεια μας, ο λιγνίτης. Η κοινωνική αναφορά που έχει αποκτήσει ο τομέας της ενέργειας για την δυτική Μακεδονία και ο τρόπος που έχει επιδράσει και επιδρά στον στενό ατομικό πυρήνα της ζωής των πολιτών, καθιστούν την ύπαρξη τοπικού σχεδίου δράσης με την μορφή συνολικού επιχειρησιακού σχεδιασμού για την δυτική Μακεδονία επιτακτική όσο ποτέ.

Η περιφέρεια δυτικής Μακεδονίας, με γνώμονα την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος και την πάγια αντιμετώπιση της ενέργειας ως δημόσιου αγαθού και αναπόσπαστου αναπτυξιακού παράγοντα της περιοχής μας, ζητά και επιδιώκει σχετικά με τα υπό εξέταση ζητήματα :

Την ύπαρξη εθνικού και συνολικού επιχειρησιακού ενεργειακού σχεδίου για την δυτική Μακεδονία, συμβατού με τα σχέδια εκμετάλλευσης της ΔΕΗ, που θα επιτρέπει τον έγκαιρο προγραμματισμό της ζωής των πολιτών της δυτικής Μακεδονίας. Σημειωτέον ότι, εθνικός σχεδιασμός δεν υφίσταται, αν εξαντλείται απλά στην εναρμόνιση ευρωπαϊκών οδηγιών και κανονισμών με το εθνικό δίκαιο αλλά όταν εκπονείται με βάση τα εθνικά χαρακτηριστικά και τα εθνικά συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Την ορθολογική εκμετάλλευση των διαθέσιμων λιγνιτικών αποθεμάτων του ενεργειακού άξονα υπό δημόσιο έλεγχο.

Την προώθηση από την ΔΕΗ και το αρμόδιο υπουργείο περιβαλλοντικών επενδύσεων για την αναβάθμιση των ΑΗΣ της περιοχής μας, προκειμένου να αυξηθεί η περιβαλλοντική απόδοση και η ανταγωνιστικότητα τους.

Την διεκδίκηση Πλαισίου δράσης, που θα διευκολύνει την ύπαρξη εθνικού ενεργειακού σχεδιασμού με πυλώνα την αξιοποίηση των εγχώριων πάγων ενέργειας.

Την εφαρμογή μέτρων και πολιτικών, που θα έχουν ως αποτέλεσμα την αποκατάσταση της συμμετοχής του εγχώριου λιγνίτη στο ενεργειακό ισοζύγιο σε υγιή επίπεδα και την ένταξη των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο σύστημα.

Η ΔΕΗ και ο λιγνίτης αποτέλεσαν και αποτελούν μέσο εθνικής και κοινωνικής πολιτικής. Ο ορυκτός πλούτος, είναι η βάση καυσίμου, απαραίτητη ακόμα και για την ύπαρξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την επίτευξη των στόχων που τίθενται σχετικά με την αξιοποίησή τους. Η εξαίρεση της ελληνικής ηλεκτροπαραγωγής από τις υποχρεώσεις του ευρωπαϊκού συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών αερίων, η οποία θα επιτρέψει την παραγωγή φθηνότερου ηλεκτρικού ρεύματος, είναι μια εξαιρετική πρωτοβουλία προς την κατεύθυνση διορθώσεων των στρεβλώσεων. Οι φορείς, τα συνδικάτα και οι κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι της περιοχής μας, πρέπει να συστρατευτούμε με κοινό στόχο την

αποτροπή απαξίωσης της ΔΕΗ και της εγχώριας παραγωγής μας, συναισθανόμενοι ότι η διατήρηση ενεργών των ενεργειακών δραστηριοτήτων της περιοχής μας ταυτίζεται απόλυτα με την διατήρηση της γεωπολιτικής αναφοράς της, των θέσεων εργασίας και της τεχνογνωσίας της περιοχής μας. Το γεγονός ότι, η Γερμανία, η χώρα που ηγείται της εκστρατείας προώθησης των ΑΠΕ σημείωσε ρεκόρ παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη θα πρέπει να μας προβληματίσει για τους λόγους και τους τρόπους στοχοποίησης του λιγνίτη. Ταυτόχρονα αποτελεί και ένα από τα ισχυρότερα επιχειρήματα υπέρ της αδιαμφισβήτητης ανταγωνιστικότητας του λιγνίτη, η αξιοποίηση του οποίου θα πρέπει βεβαίως να ενσωματώσει περιβαλλοντικές πολιτικές φιλικότερες προς το περιβάλλον και τον άνθρωπο. Στο τέλος της σημερινής ημερίδας, η οποία πάνω από όλα αποτελεί εκτεταμένη διαβούλευση για την από κοινού αντιμετώπιση των υφιστάμενων προβλημάτων, θα πρέπει να έχουμε ξεκαθαρίσει αν τελικά η ασυναγώνιστη ανταγωνιστικότητα του λιγνίτη είναι ο μόνος λόγος αδυναμίας εθνικού ενεργειακού σχεδιασμού, ο οποίος υπαγορεύεται από υπερεθνικές δεσμεύσεις και ανάλογα να θέσουμε το πλαίσιο δράσης μας.

Σας ευχαριστώ.